

Василь Костик

УКРАЇНСЬКА
ФОЛЬКЛОРИСТИКА БУКОВИНИ
В ІМЕНАХ І ФАКТАХ

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Кафедра української літератури
Національна академія наук України
Інститут народознавства
Відділ фольклористики

Василь Костик

УКРАЇНСЬКА ФОЛЬКЛОРИСТИКА БУКОВИНИ В ІМЕНАХ І ФАКТАХ

Словник-довідник

Чернівці
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
2025

УДК 39(477.85)(03)
К 723

Василь Костик

К 723 Українська фольклористика Буковини в іменах і фактах: Словник-довідник. Чернівці : Чернівецьк. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2025. 276 с.
ISBN 978-617-8703-28-8

До словника-довідника окрім розгорнутих статей про збирачів та дослідників українського фольклору Буковини, із максимальним зазначенням праць та літератури про народознавців, по обидва боки українсько-румунського кордону (Північна Буковина – Чернівецька область – Південна Буковина – Румунія); виконавців та носіїв народних творів (які сприяють репрезентації нашої культурної спадщини); увійшли відомості, що стосуються фольклорних і народознавчих збірників; праць; часописів; поширених і малорозроблених (малодосліджених чи призабутих) жанрів; сюжетів; персонажів, які зустрічаються у текстах народнопоетичної творчості краю. Видання сприятиме популяризації української національної культури у ширших колах науковців світу.

Для фольклористів, філологів, істориків, етнологів, викладачів і студентів гуманітарних факультетів і широкого кола читачів.

УДК 39(477.85)(03)

Vasyl Kostyk

Ukrainian folkloristics of Bukovyna in names and facts: Dictionary-reference. Chernivtsi: Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, 2025. 276 p.

To the reference dictionary, in addition to detailed articles about collectors and researchers of Ukrainian folklore of Bukovyna, with the maximum indication of works and literature about folklorists, on both sides of the Ukrainian-Romanian border (North Bukovyna – Chernivtsi region – South Bukovyna – Romania); performers and bearers of folk works (which contribute to the representation of our cultural heritage); included information related to folklore and ethnographic collections; works; magazines; common and underdeveloped (understudied or forgotten) genres; plots; characters found in the texts of folk poetry of the region. The publication will contribute to the popularization of Ukrainian national culture in wider circles of scientists around the world.

For folklorists, philologists, historians, ethnologists, teachers and students of humanitarian faculties and a wide range of readers.

ISBN 978-617-8703-28-8

© Василь Костик, 2025

© Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича, 2025

Зміст

Українська фольклористична енциклопедія Буковини (Передмова).....	8
--	---

А

Абрам'юк Іван А.....	13
Абрам'юк Параска	14
Афанасьєв-Чужбинський Олександр Степанович.....	14

Б

Безручко Іван Григорович	17
Бойченко Микола Романович.....	30
Бостан Григорій Костянтинович	31
«Бички».....	35
Будівський Петро Олексійович	36
«Буковина в піснях»	37
«Буковино, рідний краю».....	38
«Буковинські народні пісні».....	39
«Буковинські віночки».....	39

В

Вербовая дощечка.....	41
Вечорницькі пісні	41
«Відгомони віків»	42
Воробкевич Сидір Іванович.....	42
«Встань, Шевченку, пробудися!»	46

Г

Гейкання	47
Герман Костянтин Федорович.....	48
Гнатюк Володимир Михайлович	50
Голосіння.....	52
Гончар Іван Іванович.....	53
Грица Софія Йосипівна.....	57
Гуйванюк Ніна Василівна.....	59
Гулей Фрозіна Тодорівна.....	60

«Гуцульські співаночки»	61
Гуць Михайло Васильович	62

Д

Далавурак Степан Васильович	64
Дей Олексій Іванович	66
Дем'ян Григорій Васильович	67
Димуряк Толор Тодорович	69
Довбуш Олекса Васильович	70
«Доробок поколінь»	71

Ж

Жельман	73
---------------	----

З

Зінчук Микола Антонович	74
«Золота карета»	80

І

Іванюк Михайло Васильович	81
Івасюк Михайло Григорович	82
Івасюк Володимир Михайлович	85
Іграшки народні	88
Ігри народні	88
«Історична Хотинщина»	91

Ї

«Їхав козак за Дунай...»	92
--------------------------------	----

К

«Казки Буковини»	93
«Казки Буковини. Казки Верховини»	93
Кайндль Раймунд Фрідріх	93
Калфа	95
Кідешук Іван Михайлович	95
Клакальні пісні	101
Кобилиця Лук'ян	101

Коваль Галина Василівна.....	103
Колгоспні пісні	104
Колотило Танасій Іванович	105
Колядки і щедрівки	112
Костик Василь Васильович.....	116
Купчанко Григорій Іванович	119
Курочкін Олександр Володимирович.....	122

Л

Ласло-Куцюк Магдалина Андріївна	124
Ластівка Корнило Остапович	124
«Література і мистецтво Буковини в іменах»	126
Лоначевський Олександр Іванович.....	127
«Люблю тебе Гуцуліє».....	129

М

Маковей Осип Степанович.....	130
Маланка (обряд).....	131
Маланка (свято)	132
Маланка (маска-персонаж)	133
Маланкові пісні.....	133
Марковський Євген Михайлович.....	135
Мишанич Степан Васильович	135
Молитва народна	137

Н

«На високій полонині».....	157
«Над Прутом у лузі».....	157
«Народні перлини»	158
«Народні пісні Буковини в записах Юрія Федьковича»	158
«Народні пісні в записах Осипа Маковця».....	159
«Народні пісні з-над Дністра в записах Євгенії Ярошинської»	159
«Народні співанки»	160
Небилиці.....	160
«Немає краю тихому Дунаю».....	161
«Нема правди без приповідки»	161
Нестеровський Петро Артемович	162
Нудьга Григорій Антонович.....	164

О

«Ой багата Гуцулія»	166
«Ой Дунаю, Дунаю»	166
«Ой заграй нам, трембітонько»	166
«Ой у горах смерекових»	167
«Ой у полі три криниченьки»	167
Онищук Денис Іванович	168

П

Пазяк Михайло Михайлович	171
Пиндик Василь Михайлович	172
«Пісенна Шевченкіана»	173
«Пісні Буковини»	173
Плішка Андрій Володимирович	173
Погребенник Федір Петрович	174
Поляк Михайло Петрович	175
Попович Костянтин Федорович	176
Притча народна	181

Р

Рахманський Великдень	203
«Рахманський великдень»	203
Ребошاپка Іван Георгійович	204
Ревуцький Михайло Олександрович	208
Роздольський Осип Іванович	209
Романець Олекса Стратонович	211

С

Савчук Оксана Василівна	217
Сатирично-гумористичні пісні	218
Симигинович-Штаффе Людвіг Адольф	218
Сінченко Григорій Іванович	220
«Славний ватажок опришків»	224
Смаль Кузьма Антонович	224
Сокіл Василь Васильович	229
Сокіл Ганна Петрівна	231

П

Тимінська Олена	234
-----------------------	-----

У

Українська пісня в Румунії	235
УФЕ (Львів, 2018).....	235
УФЕ (Київ, 2018, 2020)	236
УФЕ (Київ, 2019)	236

Ф

Федькович Юрій Адальбертович	238
Фольклорні зацікавлення родини Кобилянських	240
Франко Іван Якович	245

Х

Хашдеу Богдан Петричейку	250
Хиждеу Болеслав Тадейович	252
Хиждеу Олександр Тадейович	253
Хиждеу Тадей Іванович	255
«Хрестоматія з українського музичного фольклору»	256

Ц

Цісовська Катерина	258
--------------------------	-----

Ч

Чига Юрій.....	259
----------------	-----

Ш

«Шевченко у піснях».....	260
Шандро Мирослава Іванівна	260

Я

Яківчук Авксентій Федорович	266
Ярошинська Євгенія Іванівна.....	272
Яценко Леопольд Іванович	272

Українська фольклористична енциклопедія Буковини

У 2018 році уперше у вітчизняній філологічній науці з'явилася «Українська фольклористична енциклопедія», що була підготовлена науковцями відділу фольклористики Інституту народознавства НАН України (керівник проекту, науковий редактор, упорядник – Василь Сокіл. Львів, 2018). Паралельно в Інституті мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М. Рильського НАН України було підготовлено «Українську фольклористичну енциклопедію: У 2-х т. Т. 1: А-Л. Київ, 2018; Т. 2: М-Я. Київ, 2020» / Упорядник, науковий редактор – Микола Дмитренко. У той же період було упорядковано третє видання «Української фольклористичної енциклопедії» (науковий редактор – Ганна Скрипник. Київ, 2020). Однак до всіх трьох видань не було введено відомостей про багатьох відомих і малознаних фольклористів-народознавців Південної і Північної Буковини, які зібрали велику кількість фольклорних текстів, чимало із яких вже не побутують.

Пропоноване видання містить низку тематичних блоків, серед яких чільне місце займають окремі розгорнуті статті про збирачів та дослідників українського фольклору Буковини за майже двохсотрічний період, які, на жаль, не ввійшли у жодну із зазначених енциклопедій. Тут висвітлена фольклористична діяльність Богдана Петричейку Хашдеу, Олександра Хиждеу, Болеслава Хиждеу, Тадея Хиждеу, Григорія Бостана, Юрія Чиги, Івана Кідешука, Мирослави Шандро, Івана Ребошапки, Івана Абрам'юка, Дениса Онищука, Олени Горбач, Раймунда Кайндля, Людвіга Симигиновича-Штаффе, Юрія Федьковича, Сидора Воробкевича, Леся Киселиці, Андрія Короткого, Володимира Гнатюка, Івана Франка, Олександри Рак, Миколи Бойченка, Еузебія Лазаря, Тодора Димурия, Авксентія Яківчука, Григорія Дем'яна, Олени Тимінської, Михайла Іванюка, Федора Погребенника, Михайла Гуця, Михайла Пазяка, Михайла Ревуцького, Кузьми Смаля, Миколи Калачика, Григорія Сінченка, Олекси Романця, Євгенії Ярошинської, Петра Нестеровського, Володимира Яблоновського, Осипа Роздольського, Агатангела Кримського, Олександра Афанасьєва-Чужбинського, Леопольда Ященка, Осипа Маковея, Григорія Купчанка, Олександра Лоначевського, Партенія Руснака, Романа Волкова, Танасія

Колотила, Олексія Дея, Петра Будівського, Івана Кутеня, Корнила Ластівки, Наталії Горюк, Людмили Філіпенко, Івана Середюка, Володимира Качкана, Георгія Кожолянка, Олександра Кожолянка, Олександра Курочкіна, Степана Мишанича, Софії Грици, Василя Сокола, Ганни Сокіл, Анатолія Іваницького, Миколи Зінчука, Василя Торака, Зиновії Канюк, Юрія Гордійчука, Володимира Тищенка, Костянтина Германа, Лесі Ісайко, Василя Торака, Дмитра Косарика, Олександра Колесси, Володимира Бойка, Володимира Шухевича, Дмитра Салітри, Костянтина Поповича, Івана Безручка, Василя Костика, Богдана Крижанівського, Григорія Шевчука, Михайла Івасюка, Володимира Івасюка, Андрія Кушніренка, Оксани Савчук (це українські, румунські, молдавські, німецькі учителі, самодіяльні композитори, співаки, письменники, священники, вчені, які доклали багато зусиль і вмінь задля збору і вивчення української народнопоетичної творчості) та ін.

На особні статті заслуговує багатотомна праця В. Шухевича «Гуцульщина»; музично-етнографічні дослідження і збірники фольклору А. Іваницького «Історична Хотинщина», «Хрестоматія з українського музичного фольклору» з десятками зразків текстів з Буковини; монографія О. Курочкіна «Українські новорічні обряди: «Коза» і «Маланка»; книга Оскара Кольберга «Покуття»; історико-фольклористичне дослідження Г. Дем'яна «Українські повстанські пісні 1940-2000 років».

У такому галузевому словнику-довіднику також висвітлено життєвий і творчий шлях талановитих носіїв-виконавців українських народних пісень, дотепних нараторів народної прози. До них відносимо виконавицю народних пісень Фрозину Гулей із Вижниччини, Олександру Івасюк із Кіцманя, оповідачку Євдокію Зайчук із Кадубівців, казкарку Катерину Цісовську із Веренчанки колишнього Заставнівського району.

Окрім того, сюди увійшли статті про особливості побутування і функціонування в краї окремих фольклорних жанрів: колядок і щедрівок, веснянок і гаївок, юріївських пісень, постових і воскресних пісень, вечорницьких пісень, маланкових пісень, клакальних пісень, голосінь, легенд та переказів, казок, небилиць, народних оповідань, прислів'їв та приказок, загадок, придабашок та ін.

Окремі статті стосуються обряду Маланки, бичків, хрестин, весілля, похоронного обряду, народних ігор та іграшок.

Кілька статей висвітлюють як поширені в краї, так і маловідомі персонажі народних творів.

У виданні представлено фольклорні збірники, видані по обидва боки українсько-румунського кордону: «Народні пісні Буковини в записах Юрія Федьковича» (Київ, 1968), «Народні пісні з-над Дністра в записах Євгенії Ярошинської» (Київ, 1972), «Буковинські віночки» (Ужгород, 1966), «Пісні Буковини» (Київ, 1990), «Буковинські народні пісні» (Київ, 1963), «Легенди Карпат» (Ужгород, 1968), «Весілля» (Київ, 1970), «Пісні Карпат» (Ужгород, 1972), «Буковина в піснях» (Чернівці, 1957), «Їде, їде Зельман» (Коломия, 1908), «Буковинсько-руські народні пісні» (Коломия, 1910), «Буковинсько-руські народні пісні» (Коломия, 1914), «Співанки-хроніки: новини» (Київ, 1972), «Рекрутські та солдатські пісні» (Київ, 1974), «Суцвіття» (Ужгород, 1977), «З гір Карпатських» (Ужгород, 1981), «Весільні пісні» (Київ, 1982), «Легенди та перекази» (Київ, 1985), «Чарівна квітка» (Ужгород, 1986), «Весільні пісні» (Київ, 1988), «Балади: родинно-побутові стосунки» (Київ, 1988), «Великдень в Україні» (Київ, 1993), «Змієві вали» (Київ, 1992), «Євшан-зілля» (Львів, 1992), «Народні оповідання» (Київ, 1993), «З невичерпної криниці» (Львів, 1994), «Казки Західного Поділля» (Тернопіль, 1994), «Народні ігри та іграшки» (Вижниця, 1994), «Над Прутом у лузі» (Чернівці, 2001), «Цвіт шовкової косиці» (Чернівці, 2004), «Пісні з родин і хрестин» (Вінниця, 2013), «Колідник» (Чернівці, 2024), «Відгомони віків» (Бухарест, 1974), «Доробок поколінь. З фольклорної спадщини села Негостина Сучавського повіту» (Бухарест, 1982), «Народні співанки» (Бухарест, 1969), «Ой ковала зозулечка» (Бухарест, 1974), «Співаночки мої любі» (Бухарест, 1977), «Народ скаже – як зав'яже. Народні прислів'я та приказки» (Бухарест, 1976), «Ой у саду-винограду. Збірка світських величальних пісень» (Бухарест, 1971), «Оленський цвіт. Збірка української усної оповідальної творчості з Румунії» (Бухарест, 1978), «Пісенні скарби Негостини» (Чернівці, 2006), «Немає краю тихому Дунаю» (Бухарест, 2015), «Буковино, рідний краю» (Чернівці, 2008), «Співай, моя Буковино» (Бухарест, 2009), та ін.

Цілий ряд статей про Івана Ребошапку, Івана Кідещука, Мирославу Шандро, Євгенію Ярошинську, Олексу Романця, Авксентія Яківчука, Кузьму Смаля, Григорія Сінченка, Михайла Івасюка, Володимира Івасюка та ін. для пропонованого проєкту автор вже оприлюднив як у згаданих вище енциклопедіях, так і в «Буковинському журналі», «Нашому голосі», «Народознавчих зошитах» та інших виданнях. Низку вже написаних статей такого плану подано до друку.

Видання такого плану заповнює велику прогалину як у материковій українській фольклористиці, так і в регіональній і засвідчує справжню шану і повагу до великої праці відомих і малознаних народознавців, які заслуговують на всенародне визнання.

Література

1. Українська фольклористична енциклопедія / Керівник проєкту, науковий редактор, упорядник Василь Сокіл. Львів, 2018. 808 с.
2. Українська фольклористична енциклопедія: У 2-х т. Т. 1: А-Л / Упорядник, науковий редактор докт. філол. наук, проф. М. К. Дмитренко. К.: Сталь, 2018. 740 с.
3. Українська фольклористична енциклопедія: У 2-х т. Т. 2: М-Я / Упорядник, науковий редактор докт. філол. наук, проф. М. К. Дмитренко. К.: Сталь, 2020. 688 с.
4. Українська фольклористична енциклопедія / [Голов. ред. Г. Скрипник]. К.: Видавництво ІМФЕ, 2019. 840 с.
5. Костик В. В. Ребошапка Іван. Українська фольклористична енциклопедія: У 2-х т. Т. 2: М-Я / Упорядник, науковий редактор докт. філол. наук, проф. М. К. Дмитренко. К.: Сталь, 2020. С. 310-313.
6. Костик В. В. Романець Олекса Стратонович. Українська фольклористична енциклопедія: У 2-х т. Т. 2: М-Я / Упорядник, науковий редактор докт. філол. наук, проф. М. К. Дмитренко. К.: Сталь, 2020. С. 331-333.

-
7. Костик В. В. Яківчук Авксентій Федорович. Українська фольклористична енциклопедія: У 2-х т. Т. 2: М-Я / Упорядник, науковий редактор докт. філол. наук, проф. М. К. Дмитренко. К.: Сталь, 2020. С. 656-658.
8. Костик В. Олекса Романець. *Буковинський журнал*. 2021. № 1 (119). С. 198-201.
9. Костик В. Іван Ребошапка. *Буковинський журнал*. 2021. № 1 (119). С. 264-267.
10. [Костик В.](#) Спадок батька й сина. Івасюк Михайло Григорович. [Буковинський журнал](#). 2022. № 1 (123). С. 209-212.
11. Костик В. Івасюк Володимир Михайлович. *Буковинський журнал*. 2022. № 1. С. 212-214.
12. [Костик В. Кузьма Антонович Смаль.](#) [Буковинський журнал](#). 2022. № 2 (124). С. 281-284.
13. [Костик В. Григорій Іванович Сінченко.](#) [Буковинський журнал](#). 2022. № 2 (124). С. 284-287.
14. [Костик В. Іван Михайлович Кідещук.](#) [Буковинський журнал](#). 2022. № 3 (125-126). С. 271-274.
15. Костик В. Внесок гідний визнання. Мирослава Шандро. *Буковинський журнал*. 2023. № 2 (128) С. 247–249.
16. Костик В. Лікар української душі, фольклорист Іван Безручко. *Буковинський журнал*. 2023. № 3 (129). С. 178–188.
17. Костик В. Про майстра гончарного кола, композитора і хормайстра Івана Гончара. *Буковинський журнал*. 2024. № 1 (131). С. 139-142.
18. Костик В. Етнолог і фольклорист із Буковини Танасій Колотило. *Буковинський журнал*. 2024. № 2 (132). С. 206-211.

Наукове видання

Василь Костик

**УКРАЇНСЬКА
ФОЛЬКЛОРИСТИКА БУКОВИНИ
В ІМЕНАХ І ФАКТАХ**

Словник-довідник

Технічна редакторка
та дизайн обкладинки

Мельник У. М.

Електронне видання.

Підписано до друку 29.12.2025. Формат 60х84/16.
Ум.-друк. арк. 15,1. Обл.-вид. арк. 16,3. Зам. Н-098.
Видавництво та друкарня Чернівецького національного
університету імені Юрія Федьковича 58002,
Чернівці, вул. Коцюбинського, 2.
e-mail: ruta@chnu.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 819 від 08.04.2002 р.

ISBN 978-617-8703-28-8

978-617-8703-28-8